

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Vanhempainvastuu: huoltajuus ja tapaamisoikeus

Vanhempainvastuu: huoltajuus ja tapaamisoikeus

Luxemburg

1 Mitä lakitermi "lapsen huolto" käytännössä tarkoittaa? Mitä oikeuksia ja velvollisuuksia lapsen huoltajalla on?

Terminologian kannalta on todettava, että Luxemburgissa puhutaan lapsen huollon yhteydessä pikemminkin huoltajuudesta (*autorité parentale*) kuin vanhempainvastuusta (*responsabilité parentale*). Kyse on joukosta lakisääteisiä oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka vanhemmilla on alaikäisiin lapsiinsa ja näiden omaisuuteen nähden, jotta he voisivat täyttää heille kuuluvat suojelu-, kasvatusta- ja elatusvelvollisuudet.

Huoltajuus kuuluu kummallekin vanhemmalle, jotta he voivat suojella lapsen turvallisuutta sekä fyysistä ja psyykkistä terveyttä ja huolehtia lapsen kasvatuksesta ja kehityksestä hänen persoonallisuuttaan kunnioittaen. Vanhemmilla on oikeus ja velvollisuus valvoa lapsen huoltoa ja kasvatusta. Huoltajuudessa ei ole kyse vanhempien absoluuttisesta ja harkinnanvaraisesta oikeudesta päättää lasta koskevista asioista, vaan huoltajuuden on palveltava lapsen etua.

2 Kuka lapsen huoltaja yleensä on?

Periaatteessa vanhemmat toimivat yhdessä lapsen huoltajina, jos kummankin sukulaisuussuhde lapseen on vahvistettu. Tähän ei vaikuta se, ovatko he keskenään naimisissa tai rekisteröidyssä parisuhteessa tai ovatko he eronneet tai asuvatko he erillään. Jos jommankumman vanhemman sukulaisuussuhdetta lapseen ei ole vahvistettu tai jos toinen vanhemmista on kuollut tai poissa tai ei kykene ilmaisemaan tahtoaan, toinen vanhempi on yksinhuoltaja.

3 Voidaanko lapselle määrätä muu huoltaja, jos lapsen vanhemmat eivät kykene tai ovat haluttomia toimimaan lapsensa huoltajina?

Vanhempien kuolema tai kyvyttömyys huolehtia lapsistaan johtaa huoltoasian vireillepanoon. Tällaiseen tilanteeseen on mahdollista varautua ennalta siten, että toisen vanhemman kuoleman jälkeen eloon jäänyt vanhempi valitsee lapselle huoltajan tekemällä huoltotestamentin. Jos huoltajaa ei ole valittu, ns. perheneuvosto (*conseil de famille*) tai perheoikeuden tuomari (*juge aux affaires familiales*) nimeää tarvittaessa lapselle huoltajan.

4 Kuinka huoltajuudesta päätetään silloin kun vanhemmat eroavat tai muuttavat erilleen?

Vanhempien avio- tai asumusero ei periaatteessa vaikuta huoltajuuteen, vaan he vastaavat siitä edelleen yhdessä. Vanhempien on myös eron jälkeen tehtävä kaikki lapsen elämää koskevat merkittävät päätökset yhdessä. Viilpittömässä mielessä toimivilla kolmansilla osapuolilla on oikeus olettaa, että kumpikin vanhemmista toimii toisen vanhemman suostumuksella silloin kun hän toteuttaa lapsen suhteen jonkin huoltajuuteen tavallisesti kuuluvan toimen. Tuomioistuin voi määrätä huoltajuuden vain toiselle vanhemmalle ainoastaan siinä tapauksessa, että lapsen etu sitä edellyttää. Tämän seurauksena yksinhuoltajana toimiva vanhempi tekee lasta koskevat päätökset yksin. Toisella vanhemmalla on kuitenkin edelleen vähintään oikeus seurata lapsen huoltoa ja kasvatusta ja saada siitä tietoa. Hänellä on myös tapaamis- ja luonapito-oikeus, ellei sitä ole poikkeuksellisesti riistetty häneltä vakavista syistä. Poikkeuksellisissa olosuhteissa tuomioistuin voi myös määrätä lapsen kolmannen henkilön huostaan.

Jos lapsi on vanhempien suostumuksella määrätty tällaisen kolmannen henkilön huostaan, vanhemmat ovat edelleen lapsen huoltajia. Henkilö, jonka huostassa lapsi on, huolehtii kuitenkin kaikista lapsen huoltoon ja kasvatukseen liittyvistä tavanomaisista toimista. Kun tuomioistuin määrää lapsen väliaikaisesti kolmannen henkilön huostaan, se voi myös päättää, että tämän henkilön on pantava vireille huoltoasia.

5 Jos vanhemmat pääsevät sopimukseen lapsen huoltajuudesta, miten sopimus saadaan oikeudellisesti sitovaksi?

Vanhempien tekemä huoltajuussopimus on oikeudellisesti sitova vain, jos toimivaltainen tuomioistuin on hyväksynyt sen.

6 Jos vanhemmat eivät pääse yksimielisyyteen lapsen huoltajuudesta, mitä muita keinoja asian ratkaisemiseksi on tuomioistuinkäsittelyn lisäksi?

Vanhemmat voivat pyytää perheasioiden sovittelua.

7 Jos vanhemmat vievät asian oikeuteen, mistä lapseen liittyvistä asioista tuomari voi päättää?

Perheoikeuden tuomari voi päättää seuraavista asioista:

Huoltajuuskysymykset, lukuun ottamatta huoltajuuden menettämistä. Tällä tarkoitetaan lapsen huoltoon liittyviä käytännön järjestelyjä riippumatta siitä, ovatko vanhemmat keskenään naimisissa tai eronneet tai asuvatko he yhdessä vai erillään. Toinen vanhemmista määrätään yksinhuoltajaksi vain jos lapsen etu sitä edellyttää.

Tapaamis- ja luonapito-oikeus voidaan evätä toiselta vanhemmalta vain vakavista syistä.

Lapsella on oikeus ylläpitää henkilökohtaista suhdetta kumpaankin vanhempansa. Tämä oikeus voidaan evätä lapselta vain, jos hänen oma etunsa sitä edellyttää. Tässä tapauksessa tuomioistuin päättää, millä tavoin lapsen ja hänen vanhempansa suhde järjestetään.

Muiden sukulaisten tai suvun ulkopuolisten henkilöiden tapaamis- ja luonapito-oikeus: tuomioistuin myöntää oikeuden poikkeuksellisten olosuhteiden perusteella.

Velvollisuus osallistua lapsen huoltoon ja kasvatukseen vanhempien yhteiselämän aikana. Jos vanhemmat eroavat, tämä velvollisuus voidaan hoitaa elatusapuna, jonka määrä vahvistetaan lapsen tarpeiden ja molempien vanhempien maksukyvyyn mukaan. Elatusapu voi jatkua vielä kun lapsi on saavuttanut täysi-ikäisyyden, jos lapsi ei voi itse huolehtia tarpeistaan.

8 Jos tuomioistuin päättää, että huoltajuus kuuluu yksin toiselle vanhemmista, tarkoittaako tämä, että hän saa päättää kaikista lasta koskevista asioista kysymättä toiselta vanhemmalta?

Vanhempien avio- tai asumusero ei periaatteessa vaikuta huoltajuuteen, vaan he vastaavat siitä edelleen yhdessä. Heidän on myös eron jälkeen tehtävä yhdessä kaikki lapsen elämää koskevat merkittävät päätökset (huolto, kasvatusta, koulutusta koskevat valinnat).

Tuomioistuin voi määrätä huoltajuuden vain toiselle vanhemmalle ainoastaan siinä tapauksessa, että lapsen etu sitä edellyttää. Tämän seurauksena yksinhuoltajana toimiva vanhempi tekee lasta koskevat päätökset yksin. Toisella vanhemmalla on kuitenkin edelleen vähintään oikeus seurata lapsen huoltoa ja kasvatusta ja saada siitä tietoa. Hänellä on myös tapaamis- ja luonapito-oikeus, ellei sitä ole poikkeuksellisesti riistetty häneltä vakavista syistä. Kummankin vanhemman on siis myös eron jälkeen pidettävä yllä henkilökohtaisia suhteita lapseen ja kunnioitettava tämän suhdetta toiseen vanhempaan.

Jos vanhempi, joka on menettänyt lapsensa huoltajuuden, katsoo, että toinen vanhempi ei hoida huoltajuutta lapsen edun mukaisella tavalla, hän voi käännyä asiassa toimivaltaisen tuomioistuimen puoleen. Tuomioistuin voi tarvittaessa muuttaa huoltajuuspäätöstään tai siihen liittyviä käytännön järjestelyjä.

9 Jos tuomioistuin päättää, että vanhemmilla on yhteishuoltajuus, mitä se käytännössä merkitsee?

Yhteishuoltajuus edellyttää eronneilta vanhemmilta laajaa keskinäistä ymmärtämystä, jotta he voivat jatkaa yhteistyötä ja tehdä rakentavassa hengessä vanhemmille kuuluvia päätöksiä lapsen huoltajuudesta, huollosta ja kasvatuksesta. Perheoikeuden tuomari tekee päätöksensä aina lapsen edun perusteella.

10 Minkä tuomioistuimen tai viranomaisen puoleen tulee kääntyä, jos halutaan laittaa lapsen huoltoasia vireille? Mitä muodollisuuksia tähän liittyy ja mitkä asiakirjat hakemukseen tulee liittää?

Hakija voi kääntyä perheoikeuden tuomarin puoleen jättämällä hakemuksen piirituomioistuimeen (*tribunal d'arrondissement*). Hakemuksessa on mainittava sen aihe ja päiväys sekä osapuolten nimet, kotipaikat ja syntymäajat ja -paikat. Hakemuksessa on mainittava mitättömyyden uhalla hakijan prosessiosioite suurherttuakunnassa, mikäli hän ei asu maassa. Osapuolten ei tarvitse käyttää oikeudenkäyntiasiamiestä. Tuomioistuimen kirjaamo kutsuu osapuolet paikalle 15 päivän kuluessa, paitsi jos määräaika pidennetään pitkän välimatkan vuoksi uuden siviiliprosessilain (Nouveau Code de procédure civile) mukaisesti.

Jos asia koskee huoltajuuden osittaista tai täydellistä peruuttamista, sitä ei kuitenkaan käsittele perheoikeuden tuomari vaan siviiliasioita käsittelevä piirituomioistuin. Asian panee vireille syyttäväviranomainen jommankumman vanhemman koti- tai asuinpaikan piirituomioistuimessa. Jos vanhempien koti- tai asuinpaikka ei ole tiedossa, asia pannaan vireille lasten asuinpaikan piirituomioistuimessa. Jos taas lapset eivät kaikki asu samassa tuomiopiirissä, asia pannaan vireille Luxemburgin piirituomioistuimessa. Syyttäväviranomainen teettää tutkimuksen alaikäisen lapsen perheen tilanteesta ja vanhempien toiminnasta. Vanhempien on esitettävä tuomioistuimelle tarpeelliseksi katsomansa huomautukset ja vastalauseet. Huoltajuuden peruuttamista koskevassa kanteessa esitetään tosiseikat ja niihin liittyvä näyttö. Kirjaaja antaa kanteen tiedoksi ja kutsuu koolle vanhemmat tai ylenevää polvea olevat sukulaiset, joita vastaan asia on pantu vireille. Heidän ei tarvitse käyttää oikeudenkäyntiasiamiestä. Tuomioistuin voi joka tapauksessa joko omasta aloitteestaan tai osapuolten pyynnöstä määrätä tarpeelliseksi katsomansa lapsen huoltajuutta koskevia väliaikaisia toimenpiteitä. Tuomioistuin voi myös aina muuttaa näitä toimenpiteitä tai peruuttaa ne. Jos vanhemmat (tai muu huoltaja) haluavat menettämänsä huoltajuusoikeudet takaisin, heidän on pyydettävä tätä sen henkilön koti- tai asuinpaikan tuomioistuimelta, jolle oikeudet on myönnetty.

11 Mitä menettelyä näissä asioissa sovelletaan? Onko kiireellisiä tilanteita varten erityistä menettelyä?

Asia viedään perheoikeuden tuomarin käsiteltäväksi siten, että jompikumpi vanhemmista tai uuden siviiliprosessilain 1007-50 §:ssä tarkoitettu alaikäinen, joka kykenee muodostamaan oman näkemyksensä, nostaa kanteen piirituomioistuimessa. Osapuolten ei tarvitse käyttää oikeudenkäyntiasiamiestä, paitsi jos kyseessä on avioeromenettely parisuhteen lopullisen kariutumisen vuoksi tai asumuseromenettely. Näissä menettelyissä oikeudenkäyntiasiamiehen käyttäminen on pakollista.

Vapaamuotoinen hakemus toimitetaan alueellisesti toimivaltaisen piirituomioistuimen kirjaamoon. Toimivaltainen tuomioistuin on joku seuraavista: perheen asuinpaikan tuomioistuin;

jos vanhemmat asuvat erillään, sen vanhemman asuinpaikan tuomioistuin, jonka kanssa vanhempien yhteishuollossa olevat alaikäiset lapset tavallisesti asuvat, tai sen vanhemman asuinpaikan tuomioistuin, jolla on lasten yksinhuoltajuus;

muissa tapauksissa sen vanhemman asuinpaikan tuomioistuin, joka ei ole pannut menettelyä vireille (vastaajan tuomioistuin).

Jos vanhemmat hakevat elatusapuasian käsittelyä yhdessä, toimivaltainen tuomioistuin on heidän valintansa mukaan kumman tahansa vanhemman asuinpaikan tuomioistuin. Tarkempia tietoja asiasta on uuden siviiliprosessilain 1007-2 §:ssä.

Jos hakemus esitetään parisuhteen lopullisen kariutumisen vuoksi vireille pannun avioeromenettelyn tai asumuseromenettelyn yhteydessä, alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin on puolisoitten yhteisen kotipaikan tuomioistuin, tai jos sellaista ei ole, vastaajana olevan puolison kotipaikan tuomioistuin. Huoltajuuden tai tapaamis- ja luonapito-oikeuden vahvistamista tai muuttamista koskeviin hakemuksiin liittyvät oikeudenistunnot pidetään kuukauden kuluttua koollekutsusta.

Perheoikeuden tuomarin istunnot eivät ole julkisia, vaan ne pidetään suljetuin ovin. Tuomari tekee päätöksensä periaatteessa yksin, mutta halutessaan hän voi viedä erityisen monimutkaiset asiat kollegiaaliseen käsittelyyn. Tuomari päättää myös asiaan liittyvistä välitoimista.

Perheoikeuden tuomari kuulee kaikkia osapuolia henkilökohtaisesti ja auttaa näitä mahdollisuuksien mukaan löytämään sovintoratkaisun. Hän voi ehdottaa osapuolille sovittelua. Hän voi myös määrätä tehtäväksi lapsen sosiaalista tilannetta koskevan selvityksen tai mitä tahansa muita tutkintatoimia. Kun perheoikeuden tuomari tekee päätöksen lapsen huoltoon koskevista käytännön järjestelyistä, hän voi ottaa huomioon esimerkiksi vanhempien noudattaman aiemman käytännön tai näiden tekemän sopimuksen, alaikäisen lapsen mielipiteen, kummankin vanhemman kyvyn hoitaa velvollisuutensa ja kunnioittaa toisen vanhemman oikeuksia sekä mahdollisten asiantuntijalausuntojen tai sosiaalista tilannetta koskevien selvitysten tulokset.

Jos asia koskee elatusapua tai osallistumista lapsen elatukseen ja kasvatukseen, perheoikeuden tuomari voi määrätä osapuolet tai jopa kolmannet esittämään tietoja tai kirjanpitoa, joiden perusteella voidaan määrittää osapuolten tulojen määrä.

Perheoikeuden tuomarin päätökseen voi hakea muutosta 40 päivän kuluessa. Muutoksenhakemuksen on oltava oikeudenkäyntiasiamiehen allekirjoittama.

Jos pääasia on jo perheoikeuden tuomarin käsiteltävänä, hänelle voidaan poikkeuksellisesti esittää myös välitoimia koskeva hakemus, jos kyseessä on ehdottoman kiireellinen asia, joka perustellaan hakemuksessa asianmukaisesti. Välitoimia koskeva hakemus jätetään pääasiassa toimivaltaisen piirituomioistuimen kirjaamoon. Osapuolten ei tarvitse käyttää oikeudenkäyntiasiamiestä.

12 Myönnetäänkö oikeudenkäyntikuluihin oikeusapua?

Henkilöt, joiden tulojen katsotaan olevan Luxemburgin lain mukaan riittämättömät, voivat saada oikeusapua. Heidän on sitä varten täytettävä sosiaaliavun keskusvirastosta (*service central d'assistance sociale*) saatava lomake ja lähetettävä se alueellisesti toimivaltaiselle asianajajayhdistyksen puheenjohtajalle (*Bâtonnier de l'Ordre des avocats*), joka tekee päätöksen.

Oikeusapu kattaa kaikki oikeus-, menettely- ja asiakirjakustannukset, joihin se on myönnetty. Se kattaa muun muassa posti- ja rekisteröintimaksut, kirjaanomaksut, asianajajien palkkiot, haastemiehen maksut ja kulut, notaarien kulut ja palkkiot, teknisten tukihenkilöiden kulut ja palkkiot, todistajille maksettavat korvaukset, kääntäjien ja tulkkien palkkiot, asiantuntijalausunnoista aiheutuvat kulut, matkakulut, kirjaamisesta, kiinnityksistä ja vakuuksista aiheutuvat maksut ja kulut sekä mahdollisista lehti-ilmoituksista aiheutuvat kulut.

13 Voiko lapsen huoltoon koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Huoltajuuspäätökseen voi hakea muutosta muutoksenhakutuomioistuimessa (*cour d'appel*). Muutoksenhaun määräaika on periaatteessa 40 päivää. Kun muutosta haetaan poikkeuksellisia välitoimia koskevaan perheoikeuden tuomarin päätökseen, joka on annettu parisuhteen lopullisen kariutumisen vuoksi vireille pannun avioeromenettelyn tai asumuseromenettelyn yhteydessä, määräaika on kuitenkin vain 15 päivää.

14 Joissain tapauksissa lapsen huoltoon koskevan päätöksen täytäntöönpanoa täytyy hakea tuomioistuimelta tai toiselta viranomaiselta. Mitä menettelyä tällaisissa tapauksissa sovelletaan?

Se perheoikeuden tuomari, joka on määrittänyt lapsen asumiskaudet kummankin vanhemman luona tai vahvistanut toisen vanhemman tai kolmannen henkilön oikeuden pitää yllä henkilökohtaisia suhteita lapseen, voi jälkikäteen liittää päätökseensä pakkokeinoja. Tuomari määrittää näiden toimien luonteen ja niiden täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohdat lapsen edun mukaisesti. Hän voi esimerkiksi määrätä uhkasakon, jonka tarkoituksena on varmistaa päätöksen täytäntöönpano.

Luxemburgin laissa on useita keinoja torjua järjestelmällistä kieltäytymistä huoltajuuspäätöksen täytäntöönpanosta.

Perheoikeuden tuomari voi määrätä täytäntöönpanosta kieltäytyville vanhemmalle siviilioikeudellisen seuraamuksen, uhkasakon, jonka tarkoituksena on saada vastahakoinen vanhempi täyttämään velvollisuutensa. Asiaa koskevan hakemuksen käsittelee lapsen asuinpaikan piirituomioistuin.

Jos toinen vanhempi laiminlyö toistuvasti tapaamis- ja luonapito-oikeutta tai vuoroasumista koskevien oikeuden päätösten noudattamisen, perheoikeuden tuomari voi ehdottaa myös perhesovittelua. Jos laiminlyönti jatkuu, tuomari voi toisen vanhemman hakemuksesta muuttaa huoltajuuspäätöstä tai tapaamis- ja luonapito-oikeutta koskevaa päätöstä hakijan hyväksi.

Toisaalta on säädetty rikosoikeudellisista seuraamuksista siinä tapauksessa, että toinen vanhempi estää toisen vanhemman tapaamisoikeuden toteutumisen. Syyttäväviranomaisena voi panna asian vireille omasta aloitteestaan tai asianomistajan tekemän rikosilmoituksen perusteella. Rikosasioita käsittelevä piirituomioistuin määrää rangaistusseuraamukset ja myöntää tarvittaessa uhrille vahingonkorvauksia. Osapuolten ei tarvitse käyttää oikeudenkäyntiasiamiestä.

15 Millä tavoin tulee menetellä, jos halutaan, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antama huoltajuuspäätös tunnustetaan ja pannaan täytäntöön tässä jäsenvaltiossa?

Huoltajuuspäätös, joka on tehty toisessa EU:n jäsenvaltiossa (Tanskaa lukuun ottamatta), tunnustetaan Luxemburgissa ilman eri toimenpiteitä tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevista asioissa [27 päivänä marraskuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen \(EY\) N:o 2201/2003](#) (jäljempänä Bryssel II a asetukset) nojalla. Toisin sanoen tällaisen päätöksen tunnustaminen ei edellytä mitään menettelyä.

Toisen EU:n jäsenvaltion tuomioistuimessa tehty osapuolten yhteisen lapsen huoltajuutta koskeva päätös, joka on kyseisessä maassa täytäntöönpanokelpoinen ja joka on annettu osapuolille tiedoksi laissa säädettyllä tavalla, pannaan Luxemburgissa täytäntöön sen jälkeen, kun se on julistettu jonkin asianosaisen pyynnöstä täytäntöönpanokelpoiseksi. Oikeudenkäyntiasiamies esittää täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen piirituomioistuimen presidentille. Piirituomioistuimen presidentin päätökseen voidaan hakea muutosta muutoksenhakutuomioistuimessa.

Muutoksenhakutuomioistuimen päätöksestä voidaan valittaa kassaatioistuimeen (*cour de cassation*).

On huomattava, että tapaamisoikeutta ja lapsen palauttamista koskevat päätökset voidaan tietyin edellytyksin tunnustaa ja panna täytäntöön ilman edellisessä kohdassa kuvattua menettelyä.

16 Minkä tuomioistuimen puoleen tulee tässä jäsenvaltiossa kääntyä, jos halutaan vastustaa sitä, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antama huoltajuuspäätös tunnustetaan? Mitä menettelyä tällaisissa tapauksissa sovelletaan?

Bryssel II a asetuksen nojalla jokainen, jonka etua asia koskee, voi pyytää hakemuksella piirituomioistuimen puheenjohtajaa vahvistamaan, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen tekemä huoltajuuspäätös on jätettävä tunnustamatta. Tätä varten on käytettävä oikeudenkäyntiasiamiestä.

Hakemus voidaan hylätä vain seuraavista syistä:

se on selkeästi oikeusjärjestyksen vastainen;

lasta ei ole kuultu;

puolustautumisoikeuksia ei ole noudatettu;

se on ristiriidassa toisessa oikeusasteessa tehdyn päätöksen kanssa.

Kumpikin osapuoli voi hakea piirituomioistuimen presidentin päätökseen muutosta muutoksenhakutuomioistuimessa. Muutoksenhakutuomioistuimen päätöksestä voidaan valittaa kassaatioistuimeen.

17 Mitä lakia tuomioistuin soveltaa lapsen huoltoon koskevassa oikeudenkäynnissä silloin kun lapsi tai osapuolet eivät asu tässä jäsenvaltiossa tai kun he ovat eri maiden kansalaisia?

On erotettava toisistaan sovellettava laki ja toimivaltainen tuomioistuin. Lapsen huoltoon koskevista asioista toimivalta kuuluu lapsen asuinpaikan tuomioistuimille (Bryssel II a asetuksen 8 artikla ja toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä vanhempainvastuuseen ja lasten suojeluun liittyvissä asioissa 19 päivänä lokakuuta 1996 tehdyn Haagin yleissopimuksen 5 artikla). Sovellettava laki määritellään myös edellä mainitussa Haagin yleissopimuksessa. Lapsen kansalaisuus ei ole tässä määrittävä tekijä. Lapsen ja hänen omaisuutensa suojelua koskevista asioista toimivalta kuuluu sen sopimusvaltion viranomaisille, jossa on lapsen vakinainen asuinpaikka, eli käytännössä perheoikeuden tuomarille. Huoltajuuteen sovelletaan sen valtion lakia, jossa on lapsen vakinainen asuinpaikka, tai jos lapsen vakinainen asuinpaikka muuttuu, sen valtion lakia, jossa on lapsen uusi asuinpaikka.

Linkkejä

Esite (ranskaksi): [L'autorité parentale au Grand-Duché de Luxembourg](#)

[Legilux](#)

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 15/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.